

Èpica Romànica Medieval

Codi: 103371
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	3	0
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	4	0
2502533 Estudis Francesos	OT	3	0
2502533 Estudis Francesos	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Jordi Cerdà Subirachs
Correu electrònic: Jordi.Cerda@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

No s'escau.

Objectius

L'èpica és un dels gèneres literaris més importants de l'edat mitjana europea. Neix com a manifestació literària i lingüística pròpia de la zona nord de l'actual França a final del segle XI, es desenvolupa amb una extraordinària riquesa qualitativa i quantitativa al llarg del segle XII i XIII, i es perllongarà fins al segle XV. Aquesta assignatura pretén introduir-se en aquest univers heroic i guerrer medieval, fent atenció a la diversitat lingüística i cultural de la romània.

Competències

Estudis d'Anglès i Francès

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural de les diferents literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis Francesos

- Analitzar des d'una perspectiva contrastiva i pluricultural les diferents literatures romàniques medievals.
- Demostrar que coneix les primeres literatures europees en llengües romàniques medievals.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar conceptualment una obra de la matèria en qüestió.
2. Analitzar documents literaris medievals orals i escrits.
3. Analitzar les literatures romàniques en el seu context social, religiós i polític.
4. Argumentar sobre diversos temes i problemes literaris a propòsit d'obres diferents i avaluar els resultats.
5. Descriure els primers monuments lingüístics i literaris medievals.
6. Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent.
7. Expressar-se en la llengua estudiada, oralment i per escrit, utilitzant el vocabulari i la gramàtica de manera adequada.
8. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats.
9. Identificar i analitzar textos originaris de la tradició literària europea.
10. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i fer-ne un esquema.
11. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
12. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
13. Mantenir una conversa adequada al nivell de l'interlocutor.
14. Participar en els debats orals realitzats a l'aula de manera crítica i utilitzant el vocabulari de la disciplina.
15. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
16. Ser capaç de definir els gèneres literaris medievals.
17. Ser capaç de realitzar una anàlisi comparativa i pluricultural de les diferents literatures romàniques medievals.

Continguts

1. ÈPICA

1.1. Característiques generals de la poesia heroica.

La figura de l'heroi.

El problema dels orígens: ideologia i teoria.

Esdeveniment històric i llegenda.

Èpica: gènere universal?

1.2. Els orígens de la poesia heroica europea: la tradició llatina, germànica i anglosaxona.

Hagiografia i èpica romànica medieval: el cas de la *Vida de santa Fe* i la *Vida de sant Alexis*.

Societat feudal i èpica.

1.2. Caracterització formal del poema heroic.

La *laisse* o tirada.

El vers èpic: mètrica i rima.

Estereotips narratius i retòrics.

Oralitat i escriptura. Marques d'oralitat en el cantar de gesta.

1.3. La *Chanson de Roland*.

Tradició manuscrita.

El cicle carolingi.

Història i epopeia.

1.4. El cicle del barons rebels.

El *Raoul de Cambrai*.

1.5. La configuració cíclica

Els principals cicles de l'èpica francesa.

Evolució temàtica i formal de l'èpica francesa i europea.

Cicle de Guillem

1.6. L'èpica hispànica.

Caracterització general.

El cas de del *Cantar del Mio Cid*.

1.7. Els cantars de gesta en llengua occitana.

Caracterització general.

Roland a Saragossa i el *Ronsasvals*.

1.8. Les croades i el seu ressò èpic.

Les croades a Orient i a Occident.

Metodologia

En termes generals, es dirigirà l'aprenentatge mitjançant el següent conjunt de tècniques i accions:

- Classe magistral amb suport TIC i discussió col·lectiva

- Pràctica d'expressió escrita i oral
- Realització d'exercicis individuals i en grup, tant escrits como orals
- Realització d'activitats autònomes: lectures de fonts primàries i crítiques, redacció i recerca bibliogràfica.
- Sessions pràctiques de correcció i seguiment d'exercicis.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Activitat participativa a la classe i coordinada amb d'altres companys.	30	1,2	1, 7, 8, 12, 14
Tipus: Supervisades			
Dos treballs d'anàlisi històrica i sociocultural de les lectures proposades.	30	1,2	1, 7, 8, 11, 12, 14

Avaluació

PROCEDIMENT AVALUATIU: Les competències d'aquesta assignatura seran avaluades a través de proves escrites, treballs individuals i en grup, comentaris de text i presentacions.

- Mòdul de lliurament de treballs: en aquest mòdul s'avaluaran dos o més treballs amb un pes global del 45%.
- Mòdul de presentacions de textos a l'aula, amb un pes global del 30%.
- Mòdul de proves escrites, amb un pes global del 25%.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor informará els estudiants del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

NO PRESENTAT: Es considerarà 'no avaluable' quan l'alumne hagi lliurat menys d'un 30% dels treballs assignats al curs i hagi realitzat menys del 30% de les proves. Per tant, si l'alumne ha fet més d'un 30% de cada part, se l'avaluarà.

PROCÉS DE RECUPERACIÓ: Per participar a la recuperació, l'estudiant ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes dels quals equivalgui a un mínim de les 2/3 parts de la qualificació total. Només tindran dret a recuperació els estudiants que tinguin una nota mitjana igual o superior a 3'5. Poden quedar excloses del procés de recuperació les activitats que es consideri que no són recuperables (per exemple, presentacions orals, treballs en grup o activitats relacionades amb la tasca docent diària)

EL PLAGI: El plagi total i parcial de qualsevol dels exercicis es considerarà automàticament un SUSPENS (0) de l'exercici plagiat. PLAGIAR és copiar de fonts no identificades d'un text, sigui una sola frase o més, que es fa passar per producció pròpia (això inclou copiar frases o fragments d'Internet i afegir-los sense modificacions al text que es presenta com a propi), i és una ofensa greu.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Anàlisi d'un text èpic aplicant el coneixement del conetx històric i sociocultural.	Recerca bibliogràfica autònoma	60	2,4	1, 2, 4, 7, 8, 12, 13, 14, 16, 17
Dos (mínim) comentaris de textos èpics.	Avaluació amb orientació instrumental i bibliogràfica	30	1,2	1, 2, 4, 7, 8, 12, 13, 14, 16, 17
Dos (mínim) comentaris de textos èpics.	Aproximació bibliogràfica	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8,

Bibliografia

- AA.VV. 1984. *Essor et fortune de la chanson de geste dans l'Europe et l'Orient latin*. Modena.
- AA.VV. 1985. *Les épopées romanes*, GRLMA, Heidelberg, C. Winter, 1985, vol. VIII, t.2.
- BÉDIER, Joseph. 1926 *Les légendes épiques. Recherches sur la formation des Chansons de geste*, 4 vols. Paris, Champion, 3^a ed..
- DUGGAN, Joseph J., *A guide to Studies on the Chanson de Roland*, London, 1976.
- FLORIO, Rubén. 2002. *Waltharius*, Madrid / Bellaterra.
- FRAPPIER, Joseph, 1965 *Les Chansons de geste du cycle de Guillaume*, Paris.
- GRISWARD, Joël H. 1981., *Archéologie de l'épopée médiévale*, Paris, Payot.
- JONIN, Pierre. 1965. *Pages épiques du Moyen Age français. Le Cycle du Roi*, Paris, SEDES.
- KRAUSS, Henning. 1980. *Épica feudale e pubblico borghese. Per la storia di Carlomagno in Italia*, Padova.
- LAFONT, Robert. 1991. *La Geste de Roland*, Paris.
- LEJEUNE, Rita. 1972 «Le problème de l'épopée occitane», *Cahiers de Saint Michel de Cuxa*, III, p. 147-179.
- LIMENTANI, Alberto, e INFURNA, Marcos. 1986, *L'epica*, Bologna, Il Mulino.
- MENÉNDEZ PIDAL, Ramón, *La "Chanson de Roland" y el neotradicionalismo*, Madrid, Espasa-Calpe, 1959.
- PAQUETTE, Jean-Marcel. 1988. "Définition du genre" dins *L'Epopée, Typologies des Sources de Moyen Âge Occidental*, 49, Brepols.
- REAL, Elena. 2002, *Épica medieval francesa*, Madrid.
- RIQUER, Martín de, *Los cantares de gesta franceses*, Madrid, 2009.
- RIQUER, Martín de, 1978. «El caso particular de Cataluña», *Le Roman jusqu'a la fin du XIIIe siècle*, GRLMA, vol.IV, t.1, Heidelberg, C. Winter, p. 665-666.
- RYCHNER, Jean. 1955., *La chanson de geste. Essai sur l'art épique des jongleurs*, Ginebra, Droz.
- VALLCORBA, Jaume. 2010. *Lectura de la Chanson de Roland*, Barcelona, Acantilado.